

בס"ד

ג'ו עמר

מתוך "ליקוטי שמואל"

חזנות ושירה

עורך ומלקט ש. אייזיקוביץ
eisikovits1@gmail.com

הגיליון מופיע באתר 'לדעת' וכן ניתן לקבלו לאימייל מדי שבוע על ידי שליחת בקשה. eisikovits1@gmail.com,

058-4852-443

אודה לכם אם תעבירו את העלון לאנשיכם או כתובות של נציג עלון. אשמח לקבל הערות מחכימות ובל"נ אשתדל להתייחס אליהם. גם רשות להדפיס / לחלק / להעתיק / לשמור. - בשעת הצורך הרשות נתונה לאמור מהדברים שבעלון אף שלא בשם אומרם. אבל הבא להדפיס וידפיס בשם אומרם. יביא גאולה לעולם. כמו כן יש אפשרות לקבל כל עלון בכל שפה כמעט שתרצו בתרגום של ווארד .

החיבור הראשון הופיע במסגרת

'מפעל ליקוטי שמואל'

"זה היום עשה ה' נגילה ונשמחה בו"

בשעה טובה ומוצלחת, בסייעתא דשמיא, רואה אור ספר חדש ומפעים

ליקוטי שמואל – חומש בראשית

לאחר שנים של עיון, איסוף, ליקוט ועריכה, יוצא לאור ספר ייחודי המאגד –סוף מעשה במחשבה תחילה את מיטב הקטעים, המאמרים, הסיפורים והמשלים שהופיעו בעלוני פרשת השבוע בשנים האחרונות. דברי חן ושכל טוב, שנבחרו בקפידה וערוכים בטוב טעם, כדי להחיות את הלב ולהאיר את השולחן

- מתוכן הפרקים: רעיונות מאירי עיניים לפרשיות השבוע • משלים מעוררי מחשבה • סיפורים נוגעים ללב • פנינים להעשרה ולהעברה בשולחן שבת

מתאים ללימוד אישי, למסירת דבר תורה ולשיחה משפחתית

ערוך ומוגש בעמל רב על ידי הרה"ג שמואל אייזיקוביץ שליט"א

כעת למכירה במחיר שווה לכל נפש –כרך ראשון על חומש בראשית

60 ש"ח

בלבד

להזמנה:

<https://dash.bookpod.co.il/product/2231>

ג'ו עמר

ג'ו עמר	
לידה	1 בינוי 1930 סטאט, מרוקו
פטירה	26 בינוי 2009 בגיל 79) ניו יורק
מקום קבורה	יד רמב"ם
מדינה	ארצות הברית, ישראל
מוקד פעילות	ארצות הברית, ישראל
מקום מגורים	יד רמב"ם
שפה מועדפת	עברית, ערבית
	

יוסף (ג'ו) עמר (ה' בסיוון תר"ץ, 1 בינוי 1930 – ד' בתמוז תשס"ט, 26 בינוי 2009) היה זמר, חזן, פזמונאי, מלחין ופייטן ישראלי, מחלוצי הזמר המזרחי והים-תיכוני בישראל.

קורות חיים

עמר נולד בעיר סטאט שבמרוקו. כבר במרוקו החל להופיע כזמר. בשנת תשט"ז (1956) עלה לישראל עם אחיו שלום, והתיישב במושב יד רמב"ם. את שיריו הראשונים בארץ הקליט במסגרת קול ישראל. תוך זמן קצר הפכו רבים משיריו ללהיטי ענק. הלהיט הראשון של עמר בישראל היה השיר "ישמח משה" ואחריו באו להיטים נוספים, בהם: "שיר השיכור", "שלום לבן דודי", "האסיר" ו"ברצלונה".

עמר נחשב בין הראשונים שהקליט משירי הקודש של יהדות מרוקו בישראל, ושהכניסו את המוזיקה האנדלוסית לישראל. הוא היה הזמר הישראלי הראשון שהעלה בשיריו את סוגיית השסע העדתי בישראל, כאשר כתב בשנת 1960, בעקבות מהומות ואדי סאליב^[1], את שיר המחאה "לשכת עבודה": "הלכתי לשכת עבודה; אמר לי מאיפה אתה; אמרתי לו ממרוקו; אמר לי תצא מפה...הלכתי לשכת עבודה; אמר לי מאיפה אתה; אמרתי לו מפולניה; תכנס בבקשה". לצד זאת, לדברי פרופ' אדווין סרוסי: "הנרטיב של עמר עצמו היה מאוד לאומי, וכך גם האמנות שלו".^[2] עמר היה הראשון להקליט את השיר "שלגיה" של נעמי שמר, שהולחן על פי השאנסון הצרפתי "נעליים" של גי ביאר (התפרסם אחר כך בביצוע שלישיית התאומים).

השתתף בפסטיבל הזמר והפזמון 1960, ובו שר יחד ולחוד עם לילית נגר את השיר "ליל החג" שהגיע למקום השלישי.

החל מאמצע שנות השישים העביר עמר את מוקד פעילותו למערב אירופה וארצות הברית, שם הופיע בפני קהל יהודי, בין השאר ביידיש. בשנת 1965 הופיע באולם "קרנגי הול" במנהטן. בתש"ל (1970) התיישב עמר בניו יורק, ומשם עבר ללוס אנג'לס. הוא נחשב בזמנו לאחד מבכירי החזנים בעולם, והעביר סדנאות חזנות בארצות הברית ובאירופה.

באמצע שנות השמונים חזר לישראל וניסה להקים מרכז ללימודי חזנות. הוא הקליט פרסומת לקפה טורקי של עלית על פי המנגינה של להיטו "שיר השיכור" והפרסומת שודרה רבות ברדיו. הופיע במספר הופעות עם התזמורת האנדלוסית הישראלית, אך בסופו של דבר לא הצליח להיקלט בישראל וחזר לארצות הברית. במערכת הבחירות של שנת תשמ"ח (1988) תרם את קולו לזמריר של ש"ס באמצעות השיר "אשורר שירה לכבוד התורה".

בשנת תש"ס (2000), לאחר מות רעייתו ריימונד, חזר לישראל. לאחר שובו לישראל, לקה באירוע מוחי שריתק אותו לכיסא גלגלים ולאחר מכן לקה במחלת פרקינסון, איבד את צלילות קולו והפסיק לשיר.

במהלך תשס"א (2001), הסתיימה הפקתו ועריכתו של הסרט "חבקי אותי" שמטרתו הייתה לתעד את סיפור חייו דרך מסע שורשים, במרוקו ובישראל, בבימויו של איש התקשורת והיוצר שאול מייזליש ובבימוי ועריכה של מיכל רביד-אברהם^[3] מייזליש גם ערך את הספר "ג'ו עמר, אני ושירי", שהוא מעין ביוגרפיה של האיש ופועלו המוזיקלי והליטורגי.^[4]

בספרם "איפה היינו ומה עשינו" תיארו אמנון דנקנר ודוד טרטקובר את הרקע לשירתו של עמר: "לצד פילפל אל-מצרי הוא היה קרן האור האותנטית היחידה של הזמר המזרחי העממי, שדוכא תחת לחץ השיבולים והמיית הפונדקים של השירה העברית השיכנוזית. כולם אומרים שאני שיכור/ וכולם צועקים/ איזה בור/ התאמינו! רק כוסית אחת שתיתי/ ועוד כוסית קטנה טעמתי/ ועוד כוסית קטנה לגמתי/ עד כי דאגתי שכחתי/ וקולי נשאתי/ הו, עוברים, תיירים/ הקשיבו נא לי/ אומלל כמוני/ עד אנה אסבול."

זמרים רבים ביצעו משיריו, בהם זוהר ארגוב שהושפע ממנו רבות, אייל גולן, ישי לוי ואורן חן.

ג'ו עמר נפטר בג' בתמוז תשס"ט (26 ביוני 2009) בניו יורק בגיל 79. גופתו הועלתה לישראל והוא נקבר במושב יד רמב"ם בצמוד לאשתו, ריימונד. השאיר אחריו שני בנים ושלוש בנות.^{[5][6][7]} על שמו נקראו רחובות בתל אביב, ראשון לציון, אשדוד, כפר סבא ורעננה ואשקלון.

לקריאה נוספת

- ג'ו עמר, **אני ושירי**, שאול מייזליש (עורך), הוצאת דני ספרים, 2002.
- חן מלול, כשג'ו עמר הלך ללשכת עבודה, הספרייה הלאומית

קישורים חיצוניים

- ג'ו עמר, באתר שירונט
- ג'ו עמר, באתר MusicBrainz **(באנגלית)**
- ג'ו עמר, באתר סטריאו ומונו
- ג'ו עמר, באתר MOOMA (בארכיון האינטרנט)

- דויד פרץ, על השיר לשכת עבודה (כולל תרגום ממרוקאית), באתר "תרבות•י"ן"
- מידע על ג'ו עמר בקטלוג הספרייה הלאומית
- אריאנה מלמד, חלוץ שהקדים את זמנו, 28 ביוני 2009
- מרב הררי וערן סויסה, ג'ו עמר: מעט מדי, מאוחר מדי, באתר nrg, 29 ביוני 2009
- בן שלו, עכבר העיר אונליין, ג'ו עמר, 1930-2009, באתר הארץ, 29 ביוני 2009
- י. אביעזר, אשורר שירה, באתר News1 מחלקה ראשונה, 3 ביולי 2009
- יובל עברי ואלמוג בהר, אל תקטלגו את ג'ו עמר, 24 ביולי 2009
- טלילה בן-זכאי, לשיר לפרנסה – ולנשמה, מעריב, "סופשבוע", 21 בדצמבר 1979
- יעל פז-מלמד, ביג ג'ו, מעריב, "סופשבוע", 30 בינואר 1987, המשך
- חן מלול, כשג'ו עמר הלך ללשכת עבודה, באתר הספרייה הלאומית, יוני 2017
- דודי פטימר, הזמר המזרחי הראשון וחלוץ מוזיקאי המחאה: עשור לפטירת ג'ו עמר, באתר מעריב אונליין, 15 ביוני 2019
- לפני עומר אדם ואייל גולן: סיפורו של ג'ו עמר כוכב הזמר המזרחי הראשון, באתר מעריב אונליין, 25 ביוני 2019 🎵
- ד"ר עמליה קדם, ג'ו עמר ויצחק בן צבי שרים "מעוז צור", בבלוג "הספרנים" של הספרייה הלאומית, 02.12.2021
- Jo Amar, Genre-Blending Jewish Singer, Dies " ,Bruce Weber at 79, הניו יורק טיימס, July 9, 2009

הערות שוליים

1. Ⓔ בן שלו, 1958-1968: שיר המחאה הנוקב ביותר שנכתב בישראל, באתר הארץ, 4 ביוני 2018
2. Ⓔ בן שלו, ג'ו עמר: האבא הגדול של המוזיקה המזרחית, באתר הארץ, 4 ביולי 2014
3. דף הסרט, באתר סינמטק ת"א
4. לפי "המרוקאי הגאה", לירן טטרו, מעריב - זמן מודיעין, גיליון 272, 1.10.09.

5. ערן בר-און, ג'ו עמר הלך לעולמו, 28 ביוני 2009
6. ערן סויסה, הזמר והפייטן ג'ו עמר הלך לעולמו בגיל 79, באתר nrg, 27 ביוני 2009
7. שלום לבן דודי: ג'ו עמר הלך לעולמו, כיכר השבת, 27.06.09